

Vår ref.: 2001/118

Dato: 30.04.2003

■ **Norske Filmbyråers Forening - konkurranseloven § 3-9 jf. § 3-4 jf. § 3-1 - midlertidig dispensasjon for gjeldende kollektive filmleieavtaler**

Vedtak V2003 - 30

Vi viser til deres brev av 9. april 2003 hvor Norske Filmbyråers Forening (NFF) søker om forlenget midlertidig dispensasjon fra konkurranseloven § 3-4, jf. § 3-1 for gjeldende kollektive filmleieavtaler.

Bakgrunn

Det er inngått fire filmleieavtaler datert 15. januar 2002 mellom Norske Filmbyråers Forening og Kommunale Kinematografers Landsforbund (nå: Film&Kino (F&K)). Disse fire avtalene gjelder Bergen kino og Trondheim kino, B+-kinoer, B-kinoer og C-kinoer. Konkurransetilsynet har tidligere vurdert enkelte klausuler i filmleieavtalen av 31. desember 1998 for å være omfattet av forbudene i konkurranseloven (krll.) § 3-4, jf. § 3-1. Klausulene i de nye filmleieavtalene er tilnærmet likelydende.

I filmleieavtalenes § 1 forplikter F&K sine medlemmer til ikke å leie filmer til andre leiesatser enn de som fremgår av avtalen. NFF forplikter sine medlemmer til ikke å leie ut filmer til andre leiesatser enn de avtalte. Ved at de to avtalepartene forplikter de enkelte byråene og kinoene til å avstå fra å benytte individuelle priser for filmutleie og i stedet lar avtalepartene fastsette leie på film, gis ikke filmdistributørene mulighet til å konkurrere på pris. Denne reguleringen mellom byråene av bindende priser for *utleie* vil for NFFs vedkommende omfattes av forbudet i krll. § 3-4 mot at sammenslutninger fastsetter reguleringer som er nevnt i krll. §§ 3-1 til 3-3.

Etter filmleieavtalenes § 4 skal filmleien beregnes i prosentandeler av brutto billettinntekt. Procentsatsen er forskjellig i de fire avtalene, med større prosentandel jo større besøk kinoen har. Filmene inndeles etter filmer til vanlig leie og filmer til forhøyet leie. En slik fastsettelse vil kunne være egnet til å påvirke konkurransen i markedet, fordi faste filmleiesatser gjør at prisene ikke settes som i et fritt marked. Det legges således til grunn at § 4 innebærer en prisregulering av NFF som omfattes av krll. § 3-4, jf. § 3-1.

I filmleieavtalenes § 5 avtales tre ”minste avregnings billettpriser”. Konkurransetilsynet har i forrige dispensasjonsvurdering kommet til at bestemmelsen om en minste avregningspris må anses som en avtale om en horisontal prisregulering mellom distributørene. Det legges til grunn at filmleieavtalens § 5 omfattes av krll. § 3-4, jf. § 3-1 for NFFs vedkommende.

I filmleieavtalenes § 6 avtales det en minsteleie på 650 kroner per forestilling for samtlige faste kinoer. Ambulerende kinodrift betraktes som C-kino, men betaler minsteleie tilsvarende tre ganger gjeldende minsteleie for faste kinoer pr. måned. Denne prisfastsettelsen for kinoenes leie må anses som en horisontal regulering som omfattes av krrl. § 3-4, jf. § 3-1 for NFFs vedkommende.

NFF fikk i vedtak V2002 – 12 fra Konkurransetilsynet midlertidig dispensasjon fra krrl. § 3-4 jf. § 3-1 for filmleieavtalene av 15. januar 2002 fram til 1. mai 2002.

ESAs behandling av filmleieavtalene

Oslo Kinematografer klaget i brev av 8. mars 2002 filmleieavtalene inn til EFTAs overvåkingsorgan (ESA) for brudd på EØS-avtalens artikkel 53 før Konkurransetilsynet fikk ferdigbehandlet dispensasjonssøknadene fra NFF og F&K.

På bakgrunn av hensynet til å sikre en ensartet rettsanvendelse mellom ESA og Konkurransetilsynet, og ESAs uttalelser om at saken vil bli prioritert fra deres side, fant tilsynet det mest hensiktsmessig å utsette vår behandling av saken i påvente av ESAs saksbehandling. Med hjemmel i krrl. § 3-9 første ledd bokstav d) gav Konkurransetilsynet i vedtak V2002-32 avtalene en midlertidig dispensasjon fra krrl. § 3-4, jf. § 3-1 fram til 1. mai 2003.

ESA utstedte en innsigelseserklæring mot filmleieavtalene 18. desember 2002. Partene fikk frist til 11. april 2003 til å sende inn sine merknader til innsigelseserklæringen. ESA har overfor partene og Konkurransetilsynet gitt uttrykk for at ESA ikke vil ha saken ferdigbehandlet innen 1. mai 2003.

F&K har i brev til ESA av 10. april 2003 sendt sine merknader til innsigelseserklæringen. Som et alternativ dersom ESA ikke gir fritak for filmleieavtalene, har F&K i brev til ESA av 10. april 2003 notifisert en standard innkjøpsavtale.

Vurdering og vedtak

EØS-avtalens konkurranseregler for foretak og konkurranselovens bestemmelser kan i enkelte tilfeller anvendes parallelt på samme forhold. Under visse forutsetninger går EØS-reglene imidlertid foran norske regler, jf. EØS-lovens § 2 og krrl. § 1-7. Konkurransetilsynet har i tillegg plikt til lojalt å oppfylle EØS-avtalens forpliktelser, jf. EØS-avtalens artikkel 3. Et ledd i lojalitetsplikten vil for tilsynets del være å sikre en ensartet anvendelse av norske og EØS-baserte konkurranseregler.

Selv om ESA har utstedt en innsigelseserklæring mot filmleieavtalene, er saken ikke endelig avgjort fra ESAs side. Konkurransetilsynet ser ikke noen konflikt mellom konkurranseloven og EØS-reglene ved å gi en forlengelse av den midlertidige dispensasjonen for filmleieavtalene til ESA får ferdigbehandlet saken.

Konkurransetilsynet finner det fortsatt mest hensiktsmessig å utsette vår behandling av saken i påvente av resultatet av ESAs saksbehandling. Tilsynet finner således at det foreligger særlige hensyn som tilsier at det kan gis midlertidig dispensasjon etter krrl. § 3-9 første ledd bokstav d).

Konkurransetilsynet har på denne bakgrunn og med hjemmel i krrl. § 3-9 første ledd bokstav d) fattet følgende vedtak:

Norske Filmbyråers Forening gis midlertidig dispensasjon fra konkurranseloven § 3-4, jf. § 3-1, for §§ 1, 4, 5 og 6 i filmleieavtalene inngått med Film&Kino 15. januar 2002 vedrørende Bergen kino og Trondheim kino, B+-kinoer, B-kinoer og C-kinoer.

Den midlertidige dispensasjonen trer i kraft 1. mai 2003 og gjelder til 1. januar 2004.

Utfallet av ESAs behandling av saken kan være avgjørende for tilsynets myndighet i saken, og beroende på utfallet vil tilsynet treffe de nødvendige tiltak.

For orden skyld opplyses det om at vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes til Konkurransetilsynet. For øvrig vises det til vedlagte skjema ”Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak”.

Dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom forutsetningene for dispensasjonen ikke lenger er til stede.

Vedlegg:

Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak